

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2026

3

**Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Musayev N.U. – t.f.d., prof.

Urakov D.J. – t.f.d., prof.

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof.

Yermetov A.A. – t.f.d., prof.

Zuyev A.S. – t.f.d., prof.

Jesus Fuensanta. – t.f.d., prof

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof.

Karamyan M.X. – psix.f.d., prof.

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d, prof.

Tilavov O'.G'. – f.f.d, prof.

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof.

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof.

Shirinoва R.X. – fil.f.d., professor.

Miroslav Ballay – PhD, prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2026

MUNDARIJA

Tarix

Mamasaidov L. Maorif sohasiga kommunistik mafkuraning ta'siri va uning oqibatlarini	4
Muftillayeva U. "Mehnatkashlar tovushi" gazetasida Hoji Muinning ijtimoiy-ma'rifiy faoliyati	8
Muxammadiyev R. Tarixiy manbalarda O'rta Osiyo qovunlari haqidagi ma'lumotlar	11
Saydatov O. O'zbekiston temir yo'llarida mintaqaviy hamkorlik va uning natijalari: tarixiy tahlil	15
Sayfuddinova Sh. Mustaqillik davrida Chernobil ishtirokchilariga davlat ijtimoiy himoyasi tizimi	18
Xatamova R. O'zbekistonda gilamdo'zlik sohasining tarixshunoslik tahlili	21
Shaydullayev U. Sopollitepa yodgorligining antropomorf va zoomorf terrakota haykalchalari	24
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Allanazarova B. Nochiziqlik tushunchasi va uning ilmiy mazmuni	28
Abdulloyev M. Cholg'u ijrochiligida talabalarining individuallik xususiyatlari bilan ishlash pragmatikasi	31
Abdulxayeva M., Zulpikarova B. PBL (problem based learning) metodi orqali oliy ta'lim tizimida ta'lim sifatini yaxshilash	34
Amirkulov A. CLIL yondashuvi asosida talabalarining bilingvistik kompetensiyasini shakllantirishning metodik jihatlari	37
Axmedova S. Ko'p millatli muhitda bo'lajak hamshiralarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishning mazmuni va ahamiyati	40
Ahrorov S. Ijtimoiy tarmoqlarga qaramlik psixososial fenomen sifatida	43
Бабаева А. Теория общественного договора Т. Гоббса и коммуникативная этика Юргена Хабермаса как политологическое основание современного политического диалога и консенсуса	47
Bayeshanov A. O'zbekistondagi ekologik muammolarni bartaraf etishda biosentrizm va ekologik vijdon omilining ijtimoiy-falsafiy tahlili	50
Baxrinova M. Ijodiy matnlar intuitiv qobiliyatni rivojlantirish omili sifatida	53
Botirova S. Muloqot me'zonlarini anglashda germenetik-gnoselogik falsafaning o'rni	55
Любов Б. Особенности формирования навыка прыжков через скакалку у юных гимнасток	58
Dalimova G. Quyi molekulyar bioregulyatorlar kursini o'qitishda flavonoidlar sintezi usullarini yoritishning metodologik ahamiyati haqida	60
Dusanov N. "Z" avlod vakillarining ijtimoiy-psixologik portreti	64
Дусумбетова Ш. Сопоставление глагольных систем узбекского и русского языков в процессе обучения русскому языку как иностранному	67
Jamolova N. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida kimyo fanidan "Metallar va ularning tabiatda tarqalishi" mavzusini o'qitishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi	69
Jumaniyozova N. Artificial intelligence in ESP education: transforming specialized language learning	72
Закирова Э. Личностные и регуляторные особенности соблюдения дорожной безопасности водителями	75
Ibragimova X. Harbiy oiladagi ayollarning yangi ijtimoiy muhitga moslashuviga ta'sir etuvchi omillar va ularning o'zaro integratsiyasi	78
Inakov K. Raqamli jamiyatda yoshlar mafkuraviy immunitetini rivojlantirishda ta'lim va targ'ibot texnologiyalarining falsafiy tahlili	82
Kadirov F. Global mafkuralar va ularning ijtimoiy tarmoqlar orqali milliy-axloqiy qadriyatlariga ta'siri	86
Kamalova D. Bo'lajak shifokorlarda klinik fikrlash kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish (Anatomiya fani misolida)	90
Kamolova Y. Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishda "StarCoch" kompyuter dasturi va uning WEB moduli asosida nutqni aniqlash hamda tahlil qilish texnologiyalarining pedagogik samaradorligi	93
Kattakhanova D. Gender tengligi sohasidagi xalqaro-huquqiy asoslar va majburiyatlar	96
Kuchkarov M., Bobojonov B. Kimyo fanini o'qitishda kompetensiyaviy yondashuvning o'ziga xos jihatlari	100
Qurbonova N. Fizika ta'limi yo'nalishi talabalarida axborot-modellashtirish ko'nikmalarini rivojlantirish	103
Мамадалева Т. Манипулятивные технологии в избирательных процессах: содержание и методы противодействия	106
Mamatqulov R. Millat – insoniyatning o'zlikni anglash jarayonidagi eng oliy ijtimoiy bosqich	108
Маруфли А. Историческая динамика международного терроризма и его влияние на структуру политических конфликтов	111
Mirzaidinova Sh. Turkiston jadidlarining til va imlo masalasidagi qarashlari	114
Muratova D. Jamiyat ekologik madaniyatini rivojlantirishda zamonaviy axborot texnologiyalarining ahamiyati	117
Murtazayeva Sh. Повышение инновационной активности предпринимательства в деятельности руководителя высшего учебного заведения	120
Mustafayeva S. Til madaniyati tushunchasining falsafiy mohiyati va evolyutsiyasi	123
Muxiddinova N. Bo'lajak o'qituvchilarning amaliy kompetentligini rivojlantirish blum taksonomiyasidan foydalanish samaradorligi	126
Muxitdinova I. Mafkuraviy xavfsizlik va barqarorlikka yangi tahdidlar sharoitida siyosiy transformatsiya muammosi	129
Мухамедова Д., Карамян М., Муллабаева Н., Агзамова Е., Рахиммирзаев С., Абдуллаев Б., Файзуллаев А. психологическая антикоррупционная устойчивость как ресурс противодействия коррупционному поведению	131
Muhammedova N. Etnosportga oid ko'rsatuvlarda storitelling – hikoya qilish mahorati	134
Nishonova D. Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak shifokorlarga anatomiya fanini o'qitish metodikasini takomillashtirish	137
Normo'minova N. Ijtimoiy prognozlashtirishning jamiyat taraqqiyotiga ta'sirining ijtimoiy-falsafiy tahlili	140
Nurmatova U. Virtual bilimlar makonida tafakkurning transformatsiyasi	144
Olimova M. Aflotunning "Davlat" asarida utopik davlat nazariyasining falsafiy tahlili	147
Omanova G. Samarali menejment inklyuziv ta'lim va reabilitatsiya muassasasining barqaror rivojlanish omili sifatida	150
Radjabova M. O'quvchilarda mantiqiy tafakkurni rivojlantirishning psixologik aspektlari	154
Radjabova F. Pedagogik madaniyat tushunchasining didaktik talqini va uning bo'lajak ingliz tili o'qituvchisi kasbiy tayyorgarligidagi ahamiyati	157
Rasulov B. Saylov jarayonlarida yoshlar siyosiy xulq-atvori va madaniyatini rivojlantirish muammolari	160
Rasulov R. Raqamli globallashtirish sharoitida global jarayonlar va milliy siyosiy mafkura munosabatlarining dialektik ziddiyatlari	163
Rixsiboyev I., Mirkasimov B. Oliy ta'lim muassasalari professor o'qituvchilarining faoliyati samaradorligi: TXVU misolida	166

Saidvaliyeva D. Talabalarda ta'lim avtomoniyasini shakllantirishning psixolingvistik asoslari	170
Saurov R., Yuldashova S. Ilk o'rta asr sharq tafakkurida ijtimoiy-axloqiy qarashlar: ilmiy va falsafiy tahlil	174
Soatova H. Fizika fanining tarixiy rivojlanish bosqichlari va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati	177
Soibjonov J. Emotional intelligence as a significant factor in the development of professional self-awareness.....	180
Sultanova D. Masofaviy ta'lim sharoitida til o'qitish muammolari va ularning yechimlari	183
Sultanov S. O'zbekistonda ijtimoiy davlat modelining shakllanishi, zamonaviy holati va istiqbollari	186
Tadjibayeva A. Роль рефлексивной практики в профессиональном развитии студентов-филологов в свете современных образовательных парадигм.....	189
Temirova N. Sharq falsafasida begonalashuv hamda yolg'izlik fenomenlarining konseptual tahlili	192
Turayev A. "Aql markazlar" tushunchasi: talqinlar va yondashuvlar	195
To'xtayev X. "Qadriyatlar sohasi" va "Aksiologiya qonuniyatlari": ijtimoiy-aksiologik tahlil	199
Urazova N. Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining metodik tayyorgarligi va mantiqiy fikrlashni rivojlantirishning xalqaro baholash dasturlari (TIMSS) kontekstidagi tahlili	202
Уролова М. Художественная литература как объект социально-философского анализа	206
Fayziyeva O. Talaba yoshlari ishchanlik qobiliyatini yengil atletika mashqlari orqali rivojlantirish	209
Fayzullayeva N. Iqtisodiy fanlarni o'rganishda evristik ta'lim asosida talabalarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish	212
Халикова Л. Адаптивная физическая культура в неспециализированных ВУЗах.....	215
Xalilova G. Tarjimonlik kompetensiyasini takomillashtirishda sinxron tarjimaning roli.....	217
Xodjamberdiev M. Fanlararo o'zaro bog'lanish zamonaviy didaktikaning kompleks muammosi sifatida.....	220
Xolmatov A. Shoshilinch tibbiy yordamda travmatologik holatlarni sun'iy intellekt asosida erta triaj qilish va klinik qaror qabul qilish samaradorligini oshirish metodikasi	224
Xusayinova G., Masalbekova Sh. Akmeologik yondashuv asosida o'quvchilarda texnologik tafakkurni shakllantirish metodikasi (5-sinf misolida)	227
Xushnazarova N. Oliy ta'lim transformatsiyasida metodologiya masalasining falsafiy tahlili	230
Abdusalimova N. Boshlang'ich tayyorlov guruhida ulotirish texnika elementlarini o'rgatish samaradorligi.....	233
Hamrayev S. Yangi O'zbekistonda mulkdorlik va tadbirkorlikni rivojlantirish uchun zarur shart-sharoitlar hamda huquqiy mexanizmlar.....	236
Ширу Л., Цзин Я. Основные проблемы и пути их решения в преподавании Тайцзицюань в ВУЗах Синьцзяна	239
Ergasheva G. The empirical analysis of the manifestation of gender characteristics of creativity in the decision-making process	242
Ermatova Z. Inson ongida qo'rquvni paydo bo'lishining ijtimoiy-falsafiy omillari.....	245
Eshpulatov I. Faxriddin Roziyning hayoti, homiydari va ilmiy-siyosiy aloqalari	248
Yusubov J., Risaliyeva S. Ma'naniy yetuk kadrlarni shakllanishida ma'muriy islohotlarning ahamiyati	251
Yusupova N. Ijodiy faoliyatni rivojlantirish bo'yicha o'quv-metodik tizimni takomillashtirish tamoyillari	255
Yarbaev X. Adolat konsepsiyasining falsafiy-huquqiy tahlili va zamonaviy yondashuvlar	258
Filologiya	
Abduraximova N. Ingliz, rus va o'zbek tillarida his-tuyg'u konseptlarining lingvokulturologik talqini.....	261
Abduraimova M. Gaz va uni qayta ishlash sanoati terminlarining ingliz va o'zbek tillarida lingvokulturologik tahlili	265
Abduraxmonova A. Konseptual metafora nazariyasi: kognitiv va diskursiv yondashuv	268
Abduxamidova R. O'zbek va ingliz tilidagi frazeologizmlarda "Vaqt" tushunchasining ifodalanishi	271
Азизова Н. Выражение русской языковой личности в классической литературе «Золотого века»: структура, архетипы и современные трансформации.....	274
Alimova M., Babajanova N. Inson ichki olamini aks ettirishda emotsional-samimiy muloqotning lingvokulturologik aspektlari	277
Vaxadirov J. Reklamalarda reklama tilining tutgan o'rni	280
Дусумбетова Ш. Грамматические особенности имени прилагательного в русском и узбекском языках; сопоставительный и методический аспекты.....	283
Jalilov B. Ingliz tili neologizmlariga yangicha nigoh	286
Isakova G. Qanotli iboralar va aforizmlarning qiyosiy tadqiqi	289
Islamova N. Og'zaki tarjimada notatsiya tizimining tilga yo'naltirilgan semantik yondashuvi (ingliz - o'zbek diplomatik diskurs misolida)	292
Kasimova S. O'zbek va arab matbuot tili: an'ana va zamonaviylik	295
Komolova Sh. Boylik tushunchasini ifodalovchi nemis va o'zbek xalq maqollarining lingvosotsiomadaniy tahlili	299
Qayumova D., Ochilova M. Women's fate and social constraints in mehrobdan chayon.....	302
Qodirova D. Ingliz tilida so'roq gaplarning dialogik nutqdagi interaktiv roli.....	304
Mallayeva Z. O'zbek va ingliz badiiy matnlarida pretsedent birliklarning semantik va diskursiv xususiyatlari.....	307
Mirzayev B. Fransuz va o'zbek tillarida oy nomlarining lingvomadaniy xususiyatlari	309
Muminova N. O'zbek tilining neyron tarmoqlari va sun'iy intellekt tizimlarida: lingvistik muammolar va yechimlar.....	312
Nurmetova M. Adabiyotda ezgulik va yovuzlik konseptining badiiy ifoda usullari	315
Попова А. О тематической классификации юридической лексики в тексте первой Конституции независимого Узбекистана	318
Raximova G. Badiiy tarjimada sharq ayoli obrazi: fransuz va o'zbek tarjimalarida madaniy transformatsiya	321
Rahmonov U. "Webster dictionary"da neologizmlar	323
Sabitova T. "Qironxon" dostonining poetik tuzilishi	326
Sayfulloyeva H. The linguistic nature of family law legal texts.....	329
To'rayev A. Formation of english and uzbek musical lexical units under the influence of european and eastern culture	332
Turdiyeva R. O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillarida zoonimlar ishtirokidagi maqollarning konseptual-semantik talqini	335
Uralov A. Alisher Navoiy ijodida grammatik morfemalarning diaxron taraqqiyoti	338
Usmonov S. Tilshunoslikda raqamlar	341
Ходжаев К. Алломорфные и изоморфные элементы в переводе романа Саида Ахмада «Уфк» на русский язык	344
Hikmatov H. Ma'dan Pong'oziy she'riyatining zullisonaynlik xususiyatlari	347
Shodmonaliyeva Y. Turkiy tillar doirasida inkor shakllarining tadqiqi	349
Ergasheva Z. "Pigmalion va Galateya" yoxud mukammal san'at asari	352